

Sygn. akt I C 337/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący – SSR Karolina Malinowska - Krutul

Protokolant – Jadwiga Styła

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 maja 2019r. w Zambrowie

sprawy z powództwa Z. M., P. M. (1)

przeciwko Towarzystwu (...) SA w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powoda Z. M. kwotę 23.750,00 (dwadzieścia trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz powoda P. M. (1) kwotę 7.000 (siedem tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. oraz od powoda Z. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę po 276,18 (dwieście siedemdziesiąt sześć i 18/100) złotych tytułem zwrotu wydatków tymczasowo wypłaconych ze Skarbu Państwa;

V. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz tłumacza języka migowego M. O. kwotę 63,00 (sześćdziesiąt trzy) złote tytułem wynagrodzenia; odstępując od obciążania nią stron;

VI. odstępuje od obciążania stron nieuiszczoną opłatą od pozwu ;

VII. koszty zastępstwa procesowego wzajemnie znosi.

Sygn. akt I C 337/18

UZASADNIENIE

Powodowie Z. M. i P. M. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. tytułem zadośćuczynienia za śmierć bliskiej osoby odpowiednio na rzecz Z. M. kwoty: 68.750 zł wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 28.750 zł od dnia 08 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty, od kwoty 10.000 zł od dnia 07 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty, zaś od kwoty 30.000 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz na rzecz P. M. (1) kwoty 15.000 zł wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 10.000 zł od dnia 07 sierpnia 2017 r. zaś od kwoty 5.000 zł od dnia 07 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 7 czerwca 2017 r. w miejscowości P. doszło do wypadku komunikacyjnego z udziałem dwóch pojazdów osobowych, tj. V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o numerze rejestracyjnym (...). Po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego ustalono, że kierujący samochodem osobowym marki V. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że na skrzyżowaniu drogi S. – O. z drogą

prowadzącą do miejscowości P. podjął manewr skrętu w lewo i zjechał na przeciwny pas ruchu, nie ustępując w ten sposób pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu tym pasem ruchu kierującemu samochodem osobowym marki B. (...), doprowadzając w ten sposób do zderzenia obydwu pojazdów. Na skutek przedmiotowego zdarzenia podróżująca pojazdem S. M. (1) poniosła śmierć na miejscu. S. M. (1) była matką Z. M. i babką P. M. (1). Przeciwno kierującemu samochodem osobowym V. (...) P. M. (2) skierowano akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w O. (...) sygn. akt (...). Pojazd kierowany przez sprawcę wypadku objęty był ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń.

Strona pozwana wносиła o oddalenie każdego z powództw w całości.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 7 czerwca 2017 r. w miejscowości P. doszło do wypadku komunikacyjnego z udziałem dwóch pojazdów osobowych, tj. V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o numerze rejestracyjnym (...). Po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego ustalono, że kierujący samochodem osobowym marki V. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że na skrzyżowaniu drogi S. – O. z drogą prowadzącą do miejscowości P. podjął manewr skrętu w lewo i zjechał na przeciwny pas ruchu, nie ustępując w ten sposób pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu tym pasem ruchu kierującemu samochodem osobowym marki B. (...), doprowadzając w ten sposób do zderzenia obydwu pojazdów. Na skutek przedmiotowego zdarzenia S. M. (1) poniosła śmierć na miejscu.

S. M. (1) w chwili śmierci miała 70 lat. Była matką Z. M. i babcią P. M. (1).

Przeciwno kierującemu samochodem osobowym V. (...) P. M. (2) skierowano akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w O. (...) sygn. akt (...). Pojazd kierowany przez sprawcę wypadku objęty był ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W..

Po przeprowadzeniu procesu likwidacji Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. przyznało na rzecz Z. M. kwotę 11.250 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę po śmierci S. M. (1), zaś odnośnie P. M. (1) odmówiło wypłaty świadczenia.

W dacie zdarzenia Z. M. miał 51 lat, był żonaty, miał jednego syna P. M. (1) w wieku 14 lat. Wraz z żoną i synem mieszkał w Z. w wynajmowanym mieszkaniu. Z. M. od urodzenia jest głuchoniemy, przebywa na rencie i ma orzeczoną I grupę inwalidztwa. Z. M. i S. M. (1) wzajemnie służyli sobie pomocą i wsparciem finansowym. Z matką miał dobre relacje, spotykali się z okazji świąt i na uroczystościach rodzinnych. O wypadku Z. M. dowiedział się od brata S. M. (2). Po śmierci matki Z. M. nie korzystał z pomocy psychiatry i psychologa, nie przyjmował środków psychotropowych. Był na uroczystościach pogrzebowych. Systematycznie odwiedza grób matki.

P. M. (1) w dacie śmierci babci S. M. (1) miał 14 lat. Był najstarszym z pięciorga wnucząt S. M. (1). Miał z babcią dobry kontakt.

Tragiczna śmierć S. M. (1), utrata więzi ze S. M. (1) spowodowała u powodów wstrząs, ból i smutek oraz okres żałoby, który był okresem trudnym. Okres cierpienia, smutku, poczucia krzywdy był najbardziej nasilony na pogrzebie, doznania emocjonalne były dotkliwe i powodowały ból i cierpienie psychiczne, najbardziej zaakcentowane w dniach i tygodniach od tragicznego wypadku. S. M. (1) zajmowała ważne i istotne miejsce w życiu Z. M. i P. M. (1). Mogli liczyć na jej wsparcie.

Obecnie Z. M. i P. M. (1) odczuwają skutki emocjonalne utraty S. M. (1), brak obecności zmarłej, mają poczucie straty po niej.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o: kserokopię aktu zgonu (k. 36), decyzję (k. 43-44), reklamację (k. 47-51, 52-55), protokół (k. 893-94), orzeczenie o niepełnosprawności (k. 107), zeznania powodów: Z. M. i P. M. (1)

(k. 228 i odwr. , 169 v), zeznania świadków: M. M. (k. 170-170v), S. M. (2) (k. 170v), opinię sadowo – psychologiczną (k. 187-196) wraz z jej uzupełnieniem (k. 212).

Sąd zważył, co następuje :

Powództwa okazały się częściowo zasadne.

Powodowie oparli swoje żądania na art. 446 § 4 kc, z którego wynika, iż sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

„Oceniając żądanie zadośćuczynienia, oparte na art. 446 § 4 k.c. wskazać należy, że ustawodawca - podobnie jak w art. 445 § 1 k.c. i art. 448 k.c. - nie sprecyzował kryteriów jego ustalania, pozostawiając w tym zakresie swobodę sądowi orzekającemu. W związku z tym, że zadośćuczynienie kompensować ma m.in. uszczerbek spowodowany naruszeniem dobra osobistego w postaci więzów rodzinnych, to usprawiedliwionym wydaje się sięgnięcie do wypracowanych w orzecznictwie kryteriów ustalania zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych (art. 23 i art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.) (...). Wskazać należy, że zadośćuczynienie jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym mającym za zadanie kompensatę doznanej krzywdy, a zatem nie powinno ono mieć na celu wyrównania strat poniesionych przez członków najbliższej rodziny zmarłego, lecz ma pomóc dostosować się do nowej rzeczywistości. Ma także na celu złagodzenie cierpienia wywołanego utratą osoby bliskiej. Okoliczności wpływające na wysokość tego świadczenia to między innymi: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, skorzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy mający na celu pomoc w odbudowie struktury rodziny i przywrócenie znaczenia każdego z jej członków.” (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 października 2013 r. w sprawie I ACa 439/13; LEX nr 1378647).

W świetle powyższych rozważań w ocenie Sądu nie było przeszkód, aby uznać, że szczególna więź emocjonalna między najbliższymi członkami rodziny, w tym wypadku między matką a synem oraz babcią a wnukiem, pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 kc, zaś zerwanie tej więzi uprawniało powodów do wystąpienia z roszczeniem o zadośćuczynienie krzywdy, która tak naprawdę nigdy nie zostanie zrekompensowana.

Z zeznań powoda Z. M. złożonych w toku niniejszego postępowania, popartych wiarygodnymi zeznaniami świadków M. M. i S. M. (2) wynika, że był on związany ze swoją matką, odwiedzali się głównie w czasie świąt i uroczystości rodzinnych, gdyż Z. M. nie poruszał się samochodem, ponadto sytuacja finansowa powodów nie zawsze im na to pozwalała, co podkreślali przed Sądem. Wiąż powodów ze zmarłą matką była szczególna. S. M. (1) otaczała Z. M. szczególną troską, co podkreślił świadek - też ze względu na to, że od urodzenia był osobą głuchoniemą. Nie ulega też wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie krzywda jest tym bardziej dotkliwa, że śmierć matki i babki nastąpiła nagle i nieoczekiwanie, w wypadku komunikacyjnym. Powód Z. M. mocno przeżył śmierć matki albowiem odgrywała ona w jego życiu ważną rolę. Jak wynika z ustaleń faktycznych zmarłą łączyła z powodem silna więź emocjonalna.

Jeżeli zaś chodzi o powoda P. M. (1), to również łączyła go z babcią głęboka więź. Często z nią rozmawiał, grał w karty. Zapamiętał ją jako osobę dobrą, służącą pomocą. Odczuwa jej brak w życiu codziennym. Jest jej najstarszym wnukiem. Bezpośrednio po jej śmierci niewątpliwie odczuwał jej brak w życiu codziennym. Oczywiście tutejszy Sąd miał na uwadze bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego, w zakresie przyznawania zadośćuczynienia wnukom i to, że nie może być tu mowy o automatyzmie, a w sprawie każdorazowo uprzednio należy ustalić silną więź, szczególną więź między zmarłym a wnukiem. Opinia sporządzona w sprawie tę szczególnie silną więź między P. M. (1) a zmarłą wykazała.

Z drugiej strony nie sposób tracić z pola widzenia, że z racji upływu czasu po stracie najbliższej osoby nastąpiło już w pewnym sensie zabliznienie większości ran psychicznych. Powodowie funkcjonują obecnie prawidłowo, Z. M. ma swoją rodzinę, nie doznają uczucia osamotnienia. Ponadto po śmierci S. M. (1) nie korzystali z profesjonalnej pomocy (leczenia psychicznego, itp.). Jak wskazał w swojej opinii biegły psycholog kliniczny utrata więzi ze S. M.

(1) spowodowała u powodów wstrząs, ból i smutek oraz okres żałoby, który był okresem trudnym. Okres cierpień, smutku i poczucia krzywdy był najbardziej nasilony na pogrzebie i bezpośrednio po nim, natomiast w chwili obecnej nie wykazują oni cech patologicznie przedłużającej się żałoby. P. M. (1) aktualnie też funkcjonuje prawidłowo. Śmierć babci nie odbiła się negatywnie na jego efektach w nauce, kontaktach z rówieśnikami.

Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela trafny pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 maja 2013 r. w sprawie I ACa 1470/12 (LEX nr 1322512, iż „wysokość zadośćuczynienia nie powinna zależeć od sytuacji majątkowej zmarłego, powinna natomiast uwzględniać okoliczność, że śmierć człowieka jest zdarzeniem pewnym, a zatem zadośćuczynienie powinno rekompensować często jedynie wcześniejszą utratę członka rodziny. Z tego względu najwyższe świadczenia z tego tytułu powinny być przyznawane na rzecz osób, które na skutek śmierci najbliższego członka rodziny stały się samotne”. O tym, iż po śmierci S. M. (1) powodowie stali się samotni nie może być mowy. Z. M. w dacie wypadku miał już swoją rodzinę. Nie mieszkał z matką. P. M. (1) zaś był już nastolatkiem. Miał swoje zainteresowanie, przyjaciół. Ponadto S. M. (1) w chwili śmierci miała 70 lat, była zatem w podeszłym wieku. Miała już dorosłe dzieci, wnuki. Powodowie mogli liczyć się z faktem jej odejścia w realnej perspektywie czasowej.

Niewątpliwie jednak na skutek śmierci S. M. (1) – matki i babci powodów zerwaniu uległa więź łącząca rodzinę i to więź, którą trudno określić jako zwykłą, czy też powierzchowną. Nie można nie docenić roli, jaką w życiu powodów pełniła zmarła S. M. (1). Wspierała ich psychicznie, mogli na nią liczyć w trudnych momentach, wychowała syna i wnuka. Wszyscy się wzajemnie odwiedzali, jak tylko finansowo było to możliwe. Razem świętowali na uroczystościach rodzinnych.

Biorąc pod uwagę wszystkie wskazane dowody, uznane przez Sąd za wiarygodne, oraz mając na względzie utrwaloną wykładnię dotyczącą zadośćuczynienia, przyjęc należało, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, „odpowiednia suma” w rozumieniu art. 446 § 4 kc należna powodowi Z. M. tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią matki winna wynosić 35.000 zł, zaś kwota zadośćuczynienia należna powodowi P. M. (1) za śmierć babki winna wynosić 7.000 zł. Odliczając wypłacone powodowi Z. M. w toku postępowania likwidacyjnego zadośćuczynienie w wysokości 11.500 zł, do zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda Z. M. pozostaje kwota 23.750 zł. i tyle Sąd zasądził w sprawie. Kwoty: 35.000 zł w przypadku powoda Z. M. i 7.000 zł w przypadku powoda P. M. (1) są adekwatne do rozmiaru doznanej przez nich krzywdy i nie są kwotami wygórowanymi, nie będą stanowiły wzbogacenia się poszkodowanych. Brak jednak było podstaw do uwzględniania roszczeń powodów w całości. Żądanie ponad w/w kwoty podlegało oddaleniu.

O odsetkach Sąd orzekł od dnia wyrokowania (pkt I i II orzeczenia). Tutejszy Sąd podziela tu stanowisko zaprezentowane w wyroku SN z dnia 30.10.2003 (IV CSK 130/02), zgodnie z którym to w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od dnia wyrokowania.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc, przy czym koszty zastępstwa procesowego wzajemnie zniesiono stosownie do art. 100 kpc zd. 1.